

REFLECTIVE TEACHER DEVELOPMENT

APRENDRE DE LA PRÒPIA PRÀCTICA

PRÀCTICA REFLEXIVA (1)

PROGRAMA DE DESENVOLUPAMENT DOCENT

COL·LEGI MONTSERRAT

INFORMACIÓ DEL PROGRAMA I DELS RESULTATS

Barcelona, setembre 2011

Metodologies formatives basades en la reflexió
Reflective Teacher Development

PROGRAMA

1. Finalitat del curs

Aquest curs pretén professionalitzar el docent mitjançant la metodologia de la Pràctica Reflexiva amb la finalitat de millorar la pròpia activitat docent, partint de les pròpies experiència del context professional.

Es tracta d'un breu seminari de quatre hores adreçat a tot el claustre del col·legi Montserrat amb el seu equip directiu i te com finalitat aportar les bases conceptuals de la Pràctica reflexiva així com iniciar-los simutàniament en la pràctica reflexiva metodològica treballant per grups i amb el guiatge de les expertes que dirigeixen el breu seminari.

2. Competències a desenvolupar pels docents participants

- a) Conèixer i aplicar les bases teòriques de l'aprenentatge experiencial, fonament de la pràctica reflexiva.
- b) Aplicar la competència reflexiva a experiències docents pròpies.
- c) Construir un clima d'aprenentatge compartit en el propi equip docent
- d) Participar en la resolució de problemes per a respondre a les necessitats de l'alumnat.

3. Temporització

- Dia: dimecres 7 de setembre 2011
- Horari: de 9.00 a 13.00

4. Participants: 73 persones (Claustre i la Direcció del col·legi Montserrat)

5. Continguts

- A. Pensament pràctic
- B. Competència reflexiva
- C. Pràctica reflexiva, com metodologia professionalitzadora
- D. Elements configuradors
- E. Mètode R⁴ i R⁵

6. Metodologia

- Dinàmica de grup
- Exposició i participació
- Estudi d'un cas
- Mètode R⁵
- Pràctica reflexiva individual
- Pràctica reflexiva grupal

Metodologies formatives basades en la reflexió
Reflective Teacher Development

6. Organització

- *Master-Class*
- Sessions pràctiques per etapes
- Treball individual grupal

7. Material: Portfoli professional

Casos pràctics
Guia de pràctica reflexiva
Pauta per preparar el casos pràctics

8. Ponents i facilitadores del programa

- Dra. Àngels Domingo, [pulsar aquí](#)
- Dra. M.Victòria Gómez, [pulsar aquí](#)

Membres impulsores de ***practicareflexiva.pro***, plataforma professional d'experts en metodologies formatives basades en la reflexió
www.practicareflexiva.pro/cat

Metodologies formatives basades en la reflexió
Reflective Teacher Development

RESULTATS DEL PROGRAMA

I.INTRODUCCIÓ

Per valorar l'efectivitat formativa del programa impartit al Col·legi Montserrat cal tenir present que aquest presentava de manera molt bàsica la metodologia de la pràctica reflexiva en un seminari d'una durada de quatre hores. Per tant es va poder fer només un tast i una micro-experiència docent del que és aplicar la pràctica reflexiva als processos de desenvolupament docent, la millora de la pràctica i la cohesió de l'equip docent.

Les fonts utilitzades per a elaborar aquest informe s'han obtingut de dos fonts:

- Buidatge dels 55 qüestionari anònims complimentats pels participants en acabar la sessió
- El registre d'observacions de les facilitadores durant tot el programa.

Preguntes de resposta tancada

	Ítems de valoració	1.Res /2.Poc /3.Bastant/ 4.Molt	1	2	3	4
1	La Pràctica reflexiva em sembla una metodologia formativa efectiva per a docents					
2	La metodologia m' ha permès compartir experiències amb altres docents del centre educatiu					
3	El programa ha incrementat els meus coneixements					
4	He augmentat les expectatives de millora vers la professió docent					
5	M'ha agradat l'orientació de la formació d'avui					
6	Ha estat una situació formativa agradable i còmoda					

Preguntes de resposta oberta

- Anomena algun aspecte de la formació que t'hagi conduït a canviar quelcom de la teva pràctica docent.
- Afegeix, sisplau, alguna observació personal del que per a tu ha estat positiu del curs i, si és el cas, del que consideres millorable.

S'exposen a continuació els resultats quantitatius obtinguts així com la seva interpretació qualitativa.

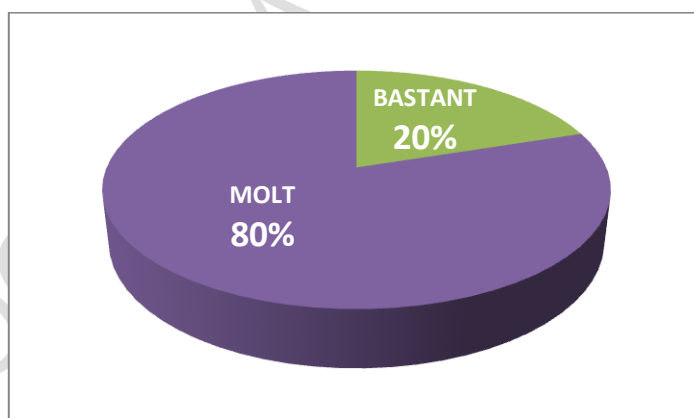
Metodologies formatives basades en la reflexió
Reflective Teacher Development

II. Resultats obtinguts dels ítems del qüestionari final anònim.

ÍTEMS		Nº	Res 1	Poc 2	Bastant 3	Molt 4	N/C
1	La pràctica reflexiva em sembla una metodologia formativa efectiva per a docents	55	0	0	11	44	0
2	La metodologia m'ha permès compartir experiències amb altre docents del centre educatiu	55	0	0	10	45	0
3	El programa ha incrementat els meus coneixements	55	0	13	34	8	0
4	He augmentat les expectatives de millora vers la professió docent	55	0	7	28	20	0
5	M'Ha agradat l'orientació de la formació d'avui	55	0	2	27	25	1
6	Ha estat una situació formativa agradable i còmoda	55	0	1	10	44	0

D'aquests resultats numèrics, es destaquen seguidament alguns ítems com a més representatius i que es relacionen estretament amb la finalitat del programa.

Ítem 1: **La pràctica reflexiva em sembla una metodologia formativa efectiva per a docents**

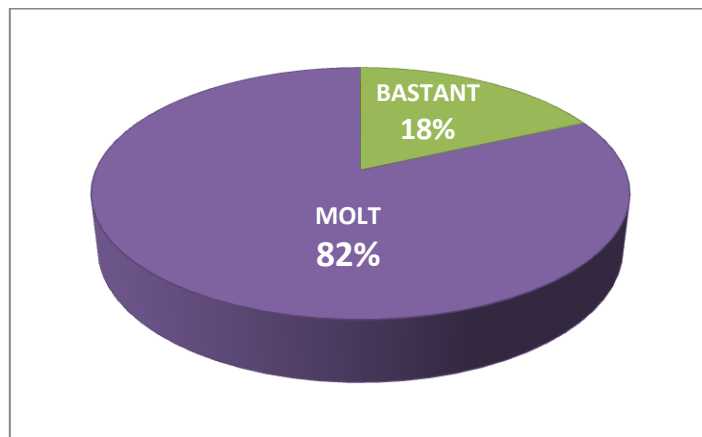

El 100 % del professorat, en acabar el programa, considera que la *Pràctica Reflexiva* és una metodologia efectiva per a docents. La valoració es fa després de conèixer conceptualment la PR de forma molt bàsica i d'haver-la experimentat només breu i parcialment com eina de desenvolupament docent i de la pràctica eformativa al centre.

Metodologies formatives basades en la reflexió Reflective Teacher Development

Ítem 2: La metodologia m'ha permès compartir experiències amb altres docents del centre

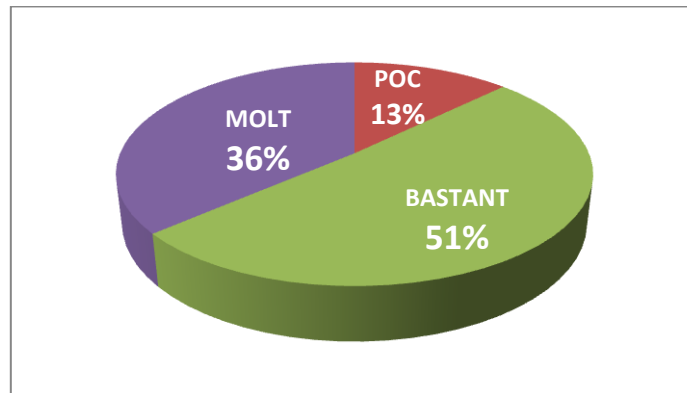
El 100% del professorat valora el fet d'haver pogut compartir experiències amb altres docents del centre. Sembla que la resposta del professorat del Col·legi Montserrat indica que l'equip docent possiblement estigui obert, no només a treballar en equip al llarg del curs escolar, fet que es produeix amb normalitat en el centre, sinó a aprendre de les experiències pròpies i aliens mitjançant una reflexió sistemàtica. Aquest ítem creuat amb el resultat del ítem 6 (el 100% del professorat s'ha trobat còmode treballant en equip i reflexionant grupalment) queda encara més reforçat i pot guiar les decisions de la Direcció el centre vers com facilitar espais i temps per a sessions de pràctica reflexiva previ modelatge.

6

Metodologies formatives basades en la reflexió Reflective Teacher Development

Ítem 4: He augmentat les expectatives de millora vers la professió docent

Es destaca l'ítem 4 perquè aporta informació rellevant. Aquest ítem recull si el programa ha arribat a actuar a nivells més profunds de la persona mesurant indicis de canvi i de millora en la pròpia professió. Recull per tan un aspecte més compromès pel que fa a la feina diària al centre i desvetlla actituds i motivació del professorat. Habitualment en bastants col·lectius docents aquest ítem obté un resultat baix ja que comporta per part del docent acceptar la realitat de que personalment es pot millorar en la feina diària. L'ítem indica que augmenta l'expectativa de millora en àmbits concrets de la professió docent que es plantejem a partir de la formació.

Els resultat obtinguts del claustre del col·legi Montserrat són extraordinàriament alts i força significatius: La totalitat del professorat considera que la formació rebuda els ha augmentat les expectatives de millora vers la professió docent. El 100 % dels professor/es va augmentar les seves expectatives de millora en la seva feina, fins i tot cal parar atenció en que el 87% d'ells expliciten que les expectatives de millora que els ha generat la iniciació a la Pràctica reflexiva són moltes o bastantes. Aquests resultats al ítem tan alts quantitativa i qualitativament indirectament posa també en evidència la qualitat personal i professional de les persones que componen el claustre.

Aquestes dades admeten més lectures relacionades amb els trets de les persones del centre, el tarannà col·lectiu i amb els trets del centre i de la seva direcció. Aquest pot ser un dels objectius per a la Direcció del centre, buscar la professionalització dels seus docents.

**Metodologies formatives basades en la reflexió
Reflective Teacher Development**

III. Categories emergents ¹ obtingudes de les preguntes obertes

Pel que fa a les preguntes de resposta oberta , se sintetitza a continuació el aspectes que han emergit de forma més destacada:

- Necessitat de disposar d'un temps i un espai per reflexionar sobre la pràctica docent.
- Interès en poder implementar la PR per aprendre i millorar en el propi centre.
- Interès en conèixer més eines per a la reflexió sistemàtica
- Desig de poder reflexionar de forma compartida i contrastada amb el companys.
- Valoració de la metodologia i dinàmia del curs.

8

A Barcelona, setembre de 2011,

Àngels Domingo Roget
M. Victòria Gómez Serés,

Co-fundadores, impulsores i formadores
de la plataforma professional
practicareflexiva.pro

¹ Anomenen així a les respostes més repetides o coincidents tot i que les hagin expressat de formes diferents, en ser de resposta formalment oberta

Metodologies formatives basades en la reflexió Reflective Teacher Development

ANNEX

Mostra de diapositives projectades

PRACTICA REFLEXIVA
REFLECTIVE TEACHER DEVELOPMENT

COL·LEGI MONTSERRAT
Barcelona, 7 de setembre de 2011

NOTES DIFERENCIALS

REFLEXIÓ	PÀCTICA REFLEXIVA
Innata	Adquirida
Esponània	Metòdica
Instantània	Sistemàtica
Natural	Instrumentada
Improvisada	Premeditada
Casual	Intencional

Aprentatge experiencial

3. Aprenentatge

1. Experiència

2. Reflexió

Aportacions professionalitzadores de l'experiència escolar

Contextualització professional

Gestió de la complexitat

Presa de decisions durant l'acció

Necessitat docent: la competència reflexiva

Una proposta per a l'acció

5. PLA D' INTERVENCIÓ I DE MILLORA DOCENT

1. SITUACIÓ A L' AULA

DOCENT

2. RECONSTRUCCIÓ DE LA SITUACIÓ (a posteriori)

3. PRÀCTICA REFLEXIVA INDIVIDUAL

4. PRÀCTICA REFLEXIVA GRUPAL (interacció i contrast)

Metodologies formatives basades en la reflexió
Reflective Teacher Development

Imatges de la sessió del 7-09-2011 amb el claustre del Centre

**73 docents del claustre organitzats òptimament
per a fer Pràctica Reflexiva**

10

Aprenent el Mètode R⁵ de Pràctica Reflexiva

**Metodologies formatives basades en la reflexió
Reflective Teacher Development**

Aprenent a reflexionar sobre la pròpia pràctica

Participació dels docents del centre

Treball en grups petits per iniciar la pràctica

Metodologies formatives basades en la reflexió Reflective Teacher Development

Utilització del *Mètode R⁵*

Reflexió metodològica per aprendre de l'experiència i millorar la pràctica docent

Àngels D, i Ma Victòria,
expertes en Pràctica Reflexiva,
guien i dinamitzen la sessió

Sessió de Pràctica reflexiva

Docents de Batxillerat estudiant un cas real

Fase de reflexió individual

Montserrat del Pozo, directora del centre, fa la cloenda

Destaca el potencial formatiu de la Pràctica Reflexiva, com metodologia innovadora pel desenvolupament docent